

*Cuốn sách này được xuất bản với sự hỗ trợ tài chính của
Trung tâm văn hoá và hợp tác, Đại sứ quán Pháp tại Hà Nội.*

Nhà Pháp luật Việt-Pháp

Nhập môn luật học

Introduction à l'étude du droit

JEAN-CLAUDE RICCI
GIÁO SƯ ĐẠI HỌC AIX-MARSEILLE III
GIÁM ĐỐC HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ
AIX-EN-PROVENCE

Người dịch: Trần Quang Hiếu

H À N Ô I 2 0 0 2

B. Nguồn luật và quan hệ thứ bậc giữa các nguồn luật	48
• Quan hệ thứ bậc giữa các nguồn luật trong pháp luật quốc gia	49
• Quan hệ thứ bậc giữa các nguồn luật trong pháp luật quốc tế	55
Chương II. Sự tồn tại của hiện tượng pháp luật	61
1. Tính biến đổi của hiện tượng pháp luật	61
A. Hiện tượng pháp luật, một hiện tượng mang tính không gian	61
• Quan hệ biện chứng giữa pháp luật và không gian	61
• Yếu tố không gian trong hiện tượng pháp luật	64
B. Hiện tượng pháp luật, một hiện tượng mang tính thời gian	64
• Pháp luật, sản phẩm của thời gian	65
• Pháp luật làm chủ thời gian	67
2. Hình thức thể hiện của hiện tượng pháp luật: quy phạm pháp luật và kỹ thuật pháp lý	69
A. Quy phạm pháp luật	69
• Khái niệm quy phạm pháp luật	69
• Các đặc điểm của quy phạm pháp luật	73
B. Kỹ thuật pháp lý	75
• Quan điểm của các trường phái pháp luật về kỹ thuật pháp lý	75
• Các phương tiện của kỹ thuật pháp lý	77

PHẦN II. CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA HIỆN TƯỢNG PHÁP LUẬT 87

Chương III. Chủ thể của pháp luật 87

1. Các chủ thể tự nhiên của pháp luật: thể nhân (cá nhân) 87

A. Thời gian hiện diện của năng lực 88

- Thời điểm phát sinh năng lực pháp luật 88
- Thời điểm chấm dứt năng lực pháp luật của cá nhân 90

B. Nội dung năng lực pháp luật 92

- Họ tên 92
- Nơi cư trú 94
- Tình trạng nhân thân của cá nhân 95

C. Năng lực pháp luật 100

- Năng lực pháp luật và không có năng lực hành vi 101
- Người chưa có năng lực hành vi, mất năng lực hành vi, bị hạn chế năng lực hành vi 102

2. Các chủ thể nhân tạo của pháp luật: pháp nhân (tổ chức) 104

A. Khái niệm pháp nhân 104

- Định nghĩa pháp nhân 104
- Lợi ích của việc hình thành pháp nhân 105
- Tính đa dạng của pháp nhân 106

B. Quy chế pháp lý của pháp nhân 108

- Năng lực pháp luật của pháp nhân 108
- Thời điểm chấm dứt năng lực pháp luật của pháp nhân 109
- Nội dung năng lực pháp luật của pháp nhân 109
- Thực hiện quyền 111

C. Tư cách pháp nhân trong công pháp quốc tế	112
• Các chủ thể của công pháp quốc tế	112
• Những nguyên tắc điều chỉnh quan hệ giữa các chủ thể pháp luật quốc tế	115
Chương IV. Các phương tiện hành động của pháp luật	119
<i>1. Phân biệt giữa quyền và tài sản</i>	119
A. Phân loại tài sản hay lý thuyết về tài sản hữu hình	120
• Động sản và bất động sản	120
• Phân loại tài sản theo nguồn gốc sở hữu	121
• Phân loại tài sản dựa vào giá trị sử dụng	122
B. Phân loại các quyền chủ quan hay lý thuyết về các tài sản vô hình	123
• Quyền đối vật và quyền đối nhân	123
• Quyền có tính chất động sản và quyền có tính chất bất động sản	124
<i>2. Các chế định pháp luật</i>	125
A. Khái niệm chế định pháp luật	125
• Các yếu tố cấu thành chế định pháp luật	126
• Mục đích của chế định pháp luật	127
B. Tính đa dạng của các chế định pháp luật	127
• Các chế định về vật	128
• Các chế định về người	128
<i>3. Các hành vi pháp lý</i>	129
A. Hành vi đơn phương: trường hợp pháp luật hành chính	129
• Khái niệm quyết định hành chính	129
• Chế độ pháp lý của các quyết định hành chính	131

B. Hợp đồng	134
• Khái niệm hợp đồng	134
• Chế độ pháp lý về hợp đồng	136
• Hiệu lực của hợp đồng	138
Chương V. Tòa án	141
1. Tổ chức tòa án ở Pháp: các thiết chế tư pháp	141
A. Ngạch tòa án tư pháp	141
• Ngạch tòa án dân sự	142
• Ngạch tòa án hình sự	149
• Thẩm phán thuộc ngạch tư pháp	152
B. Ngạch tòa án hành chính	155
• Các tòa án hành chính thẩm quyền chung	157
• Nhân sự của tòa án hành chính	161
C. Tòa án giải quyết xung đột thẩm quyền	162
• Thành phần của tòa án giải quyết xung đột thẩm quyền	163
• Thẩm quyền của tòa án giải quyết xung đột thẩm quyền	163
2. Các cơ quan tài phán quốc tế	165
A. Tòa án quốc tế	166
• Chức năng tư vấn	166
• Chức năng tài phán	167
• Những chỉ trích đối với Tòa án quốc tế	167
B. Tòa án công lý của Liên minh Châu Âu	167
• Tổ chức của Tòa án công lý của Liên minh Châu Âu	168
• Thẩm quyền của Tòa án công lý của Liên minh Châu Âu	168
C. Hệ thống bảo vệ quyền con người của Liên minh Châu Âu	170
• Các hình thức khiếu nại, kháng cáo	170

3. Diễn biến của vụ kiện	171
A. Khởi kiện ra tòa	172
• Người khởi kiện	172
• Các hình thức khởi kiện	173
• Xác định tòa án có thẩm quyền thụ lý vụ kiện	174
B. Vụ kiện	175
• Tố tụng tranh tụng và tố tụng xét hỏi	175
• Yêu cầu của các bên	176
• Phiên tòa	179
C. Bản án	181
• Cấu trúc hình thức của các bản án	181
• Nội dung của bản án	181
• Phân loại các quyết định của tòa án	182
D. Hiệu lực của bản án	184
• Thủ tục kháng cáo, kháng nghị	184
• Hiệu lực của các bản án	184

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN - 43 LÒ ĐÚC - HÀ NỘI
 Chịu trách nhiệm xuất bản: **VŨ AN CHƯƠNG**

In tại Nhà in Tạp chí Cộng sản
 GPXB số: 291/QĐ - CXB
 Số lượng: 1.000 cuốn